

Γράφει ο Μπάμπης Ράκης - bambisrakis@cytanet.com.cy

ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Αριστερά: Η Αθήνα στις αρχές του 1900. Δεξιά: Ο φωνόγραφος δεν υπήρχε τότε, για αυτό για να ακούσει κάποιος μουσική έπρεπε να πάει στο θέατρο να δει ζωντανά τον τραγουδιστή ή την τραγουδίστρια.

Τότε που το κοινό πήγαινε στο θέατρο για να ακούσει μουσική και τραγούδια

ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ Ο ΦΩΝΟΓΡΑΦΟΣ, ΟΥΤΕ ΤΟ ΚΑΙ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Αγαπιτέ αναγνώστη καλημέρα.

Συνεχίζουμε και σήμερα τον περίπατό μας στα παλιά και θα αναφερθούμε στην μουσική και τα τραγούδια στην Ελλάδα στις πρώτες δεκαετίες από την σύσταση του ελληνικού κράτους.

Πως διασκεδάζε ο κόσμος τότε. Ποια ήταν τα τραγούδια που άκουγε.

Όπως αναφέρουν διάφοροι μελετητές: «στην ύπαιθρο ο κόσμος συνέχιζε την μουσική του παράδοση. Όμως στα νεοαστικά κέντρα γίνεται η μεγάλη αλλαγή. Αρχίζουν οι μετακλήσεις ευρωπαϊκών μουσικών θιάσων. Με αυτόν τον τρόπο οι νεόκοποι αστοί έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με τον ευρωπαϊκό μουσικό πολιτισμό».

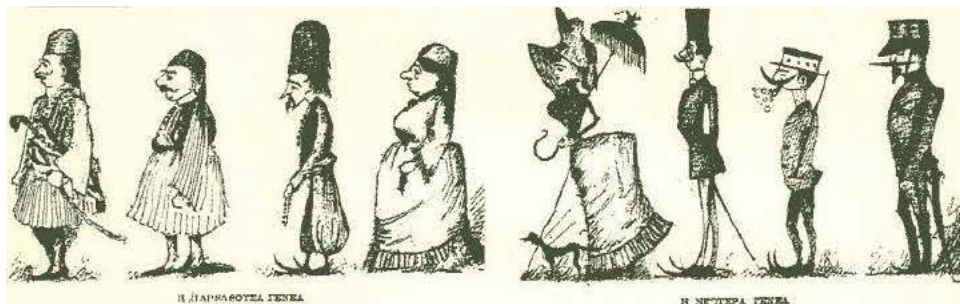
Έτσι καλλιεργείται η τάση για εξευρωπαϊσμό, που σταδιακά θα δημιουργηθούν νέες μορφές μουσικής έκφρασης επηρεασμένες φυσικά από τον δυτικό πολιτισμό.

Θα δημιουργηθούν το «Αθηναϊκό τραγούδι», το «Κωμειδύλλιο», η «Αθηναϊκή επιθεώρηση» και η «Οπερέτα».

Για το «Αθηναϊκό» αναφέρεται ότι στην ρομαντική Αθήνα του 1860-1870, πολλοί μεγάλοι για την εποχή τους και διάσημοι ποιητές, όπως ο Αχιλλέας Παράσχος, ο Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, ο Αλέξανδρος Ραγκαβής και άλλοι, έγραψαν στίχους οι οποίοι μελοποιήθηκαν αντιγράφοντας ιταλικές άριες ή γερμανικά εμβατήρια.

Τα τρία από τα τέσσερα αυτά είδη της μουσικής έκφρασης -εκτός από το αθηναϊκό τραγούδι- ο μόνος χώρος που μπορούσαν να υπάρξουν ήταν το θέατρο, η θεατρική σκηνή.

Μιλάμε για τα τέλη του 19ου και για

Σκίτσο από εφημερίδα της εποχής, που με τις διάφορες ενδυμασίες σατιρίζει την τάση για εξευρωπαϊσμό. Κάτω: Ούτε υπήρχε φυσικά και ραδιόφωνο.

τις αρχές του 20ου αιώνα. Εκείνη την περίοδο δεν υπήρχε ο φωνόγραφος, ούτε φυσικά και το ραδιόφωνο. Για να ακούσει κάποιος μουσική και τραγούδια έπρεπε να πάει στο θέατρο.

Με την πορεία του χρόνου αρχίζει πλέον να μπαίνουν στην ζωή των κατοίκων των πόλεων, των αστών, μουσικά είδη που για πρώτη φορά ερχόταν σε επαφή.

Στην αρχή ήταν όλα αντιγραφή από ξένα μουσικά κείμενα και μελωδίες.

Με τον ερχομό του 20ου αιώνα αρχίζει η μεγάλη εξέλιξη. Το μουσικό μας θέατρο θέτει τις βάσεις για γνήσιες ελληνικές δημιουργίες. Στις δεκαετίες που θα ακολουθήσουν θα γνωρίσουν την μεγάλη άνθιση.

Θα γραφτούν έργα της οπερέτας που παίζονται μέχρι τώρα.

Όμως το μουσικό είδος που θα ενθουσιάσει και θα παρασύρει το κοινό είναι η Επιθεώρηση.

Σε αντίθεση με το «Κωμειδύλλιο» που είναι ολόκληρη παράσταση, ένα έργο με αρχή, μέση και τέλος, η επιθεώρηση είναι σπονδυλωτό θέαμα με αυτόνομα θεατρικά σκετς, τα λεγόμενα νούμερα. Σε αυτό το θεατρικό είδος η μουσική

έχει ίση, αν όχι μεγαλύτερη βαρύτητα από το κείμενο.

Το μεγαλύτερο μέρος του κοινού θεωρούσε την μουσική πιο σημαντική από το κείμενο. Τα κείμενα παρέμειναν ανέκδοτα, ενώ τα τραγούδια εκδίδονταν σε παρτιτούρες και κυκλοφορούσαν ευρύτατα.

Τα τραγούδια ήταν εκείνα που δημιούργησαν την μεγάλη επιτυχία της επιθεώρησης, και που οδηγούσαν πολλά άτομα να πηγαίνουν ξανά και ξανά σε μια παράσταση.

Χαρακτηριστικό είναι, όπως αναφέρουν εφημερίδες της εποχής, στις αρχές του 1900, ότι το κοινό ήταν τόσο ενθουσιώδες, ώστε οι καλλιτέχνες στην σκηνή, υποχρεώνονταν να επαναλαμβάνουν στην ίδια παράσταση ένα τρα-

γούδι ακόμη και δώδεκα φορές.

Γενικά η ακμή που γνώρισε γενικά το θέατρο μουσικό και πρόξα στις πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στους δημιουργούς, τους συγγραφείς, τους μουσικούς, τους ηθοποιούς.

Η εποχή εκείνη σηματοδοτεί βαθιά το Ελληνικό θέατρο. Ευτύχησε το κοινό στην περίοδο του μεσοπολέμου στην Ελλάδα να γνωρίσει μεγάλα ονόματα, «ιερά τέρατα» της τέχνης όπως εύστοχα τα ονομάζουν.

Είναι μια εποχή πλούσια σε δημιουργία. Μεγάλα ονόματα της ελληνικής σκηνής θα γνωρίσουν την δόξα που αποτελούσε την έκφραση της αγάπης και του θαυμασμού του κοινού.

Για την εποχή εκείνη γράφτηκαν πολλά. Ξεχωριστή θέση στην ζωή, για τους καλλιτέχνες και τους δημιουργούς κατείχε και ο έρωτας.

Μεγάλοι έρωτες, μεγάλα πάθη των ανθρώπων του θεάτρου έγραψαν τη δική τους ξεχωριστή ιστορία.

Για όλα αυτά θα μιλήσουμε στην πορεία της περιδιάβασης μας στα παλιά, στις προσεχείς μας εκδόσεις.

Μπάμπης Ράκης

